

AJANKOHTAISTA

Työllisyyskehitystä kannattaa seurata tilastoista eikä muodostaa siitä mielikuvaa pelkkien lehtiotsikoiden perusteella. Työttömien määrän ja työttömyysasteen lisäksi on huomioitava työvoiman tarjonta, työllisyys ja työllisyysaste (työllisten osuus työikäisestä väestöstä) sekä erilaiset luokittelut iän, sukupuolen, alueen jne. mukaan. Tilastoista löytyy helposti mm. sellainen vähemmän tunnettu tieto, että viime vuosina työllisyys on kehittynyt Euroopassa selvästi suotuisammin kuin Yhdysvalloissa, tai että Suomessa julkisen sektorin työpaikkojen lisääntyminen on kompensoinut teollisuuden työpaikkojen hävikkiä.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimus (<http://tilastokeskus.fi/tk/el/tyoel.html>) ja työministeriön työnvälitystilasto (www.mol.fi, ”Ajankohtaista, tilastot”) tuottavat hieman erilaista tietoa Suomen työmarkkinoista – erot selitetään edellisen yhteydessä. Työministeriön Työpoliittisessa aikakauskirjassa on laaja tilastoliite. Tilastokeskuksen kuluttajabarometriin sisältyy kotitalouksien arvio työttömyyden tulevasta muutoksesta. Nykyisestä ja lähiaikojen työllisyystilanteesta kertovat myös Teollisuuden ja Työntantajain Keskusliiton (www.tt.fi) suhdannebarometri ja Palvelutyöntantajien (www.palvelutyontajat.fi) suhdannetiedustelu.

Ulkomaisten työllisyystilastojen haun voi aloittaa Tilastokeskuksen WebStat-hakemistosta (<http://webstat.stat.fi>). EU:ssa näitä tilastoja julkaisee Eurostat (<http://europa.eu.int/comm/eurostat> – ”Themes” – ”Population and Social Conditions”). Yhdysvalloissa keskeinen tilastolähde on työministeriön Bureau of Labor Statistics (www.bls.gov). Myös OECD:llä (www.oecd.org) ja Kansainvälisellä työjärjestöllä ILO:lla (www.ilo.org) on työmarkkinatilastoja.

Suomi–USA 1,5–0

Kun hitaan talouskasvun vuosista 2001–2003 joskus tehdään tilinpäätös, niin varmasti myös verrataan, kuinka eri maat niistä selvisivät. Suomi ja Yhdysvallat ovat viime aikoina sijoittuneet erilaisten kilpailukykyvertailujen kärkeen, mutta henkeä kohti lasketun kansantuotteen kasvuvauhtien vertailussa Suomi vie selvän voiton.

Yhdysvaltain BKT:n kasvusta pitää ensin vähentää puolisen prosenttiyksikköä, jotta se saadaan vertailukelpoiseksi eurooppalaisten lukujen kanssa. Ero muodostuu menoista tietokoneohjelmistoihin, joita ei Euroopassa lasketa investoinneiksi lopputuotteisiin. Ohjelmien vilkas uusiminen paisuttaa Yhdysvaltain talouskasvulukuja.

Korkeamman syntyvyyden ja maahanmuuton seurauksena Yhdysvaltain väestö kasvaa paljon nopeammin kuin esimerkiksi Euroalueen tai Suomen väestö. Tämä alentaa vastaavasti henkeä kohden lasketun kokonaistuotannon kasvua. Elintasovertailuissa käytetäänkin juuri BKT:tä per capita, vaikka se onkin yksiulotteinen elintasomittari.

Kuluvan vuoden ennuste huomioon ottaen tällä tavalla oikaistu Yhdysvaltain talouskasvu jää vuosina 2001–2003 keskimäärin nolnaan. Suomen henkeä kohden laskettu BKT kasvaa samaan aikaan keskimäärin 1,5 %/v. Tämä on noin prosenttiyksikön korkeampi kasvuvauhti kuin koko euroalueella. Ruotsi pääsee lähes samaan kuin Suomi.

Tässä oli vain alkupaloja kiinnostavaan vertailuun. Ultrakeveästä raha- ja finanssipolitiikasta huolimatta Yhdysvalloilla on mennyt viime vuosina kehnommin kuin on näyttänyt. Rakenteellisista jäykkyyksistään moitittu euroalue on selvinnyt kasvun notkahduksesta paremmin. Sekä Suomen että euroalueen ulkopuolisen Ruotsin saavutukset ovat huipputasoa.

Vertailun keskeisiin analyttisiin kysymyksiin tulee epäilemättä kuulumaan, mitä merkitystä talouspolitiikan virityksillä, rakenteellisilla jäykkyyksillä ja euroalueeseen kuulumisella on ollut kansantalouksien sopeutumiskyvylle. Samalla muistettakoon, että kokonsa ja väestönkasvunsakin johdosta Yhdysvallat vaikuttaa yhä voimakkaasti muun maailman suhdanteisiin.